Onderwerp Procesvoorstel motie ’15 miljoen fietsen op dat kleine stukje Vismarkt’

Steller G.M. Hoogerwerf

De leden van de raad van de gemeente Groningen

Telefoon (050) 367 80 87 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk

Datum 29-05-2019 Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Naar aanleiding van de collegebrief ‘Verkenning fietsenstalling Binnenstad-West en Evaluatie Flitsteam’ is in de raad van 31 oktober 2018 de motie ‘15 miljoen fietsen op dat hele kleine stukje Vismarkt’ aangenomen.

In de motie wordt geconstateerd dat er een opgave ligt om 2.000 fietsstallingsplaatsen te vinden in het gebied Vismarkt. De Haddingestraat en Pelsterstraat liggen dichtbij de Vismarkt en zijn daardoor een aantrekkelijk alternatief voor het stallen van fietsen. In deze straten is niet of nauwelijks ruimte voor het stallen van fietsen, daarom is het opheffen van autoparkeerplaatsen een mogelijkheid om fietsstallingscapaciteit te vergroten.

In de aangenomen motie wordt het college verzocht om:

- Een deel van de autoparkeerplaatsen in de Haddingestraat en Pelsterstraat (aan de Vismarktzijde) op te heffen ten behoeve van fietsparkeerplekken en dit op te nemen in het uitvoeringsprogramma Fietsstrategie 2015-2025;
- Uiterlijk 1 maart 2019 met een procesvoorstel te komen voor de realisatie van stallingsplekken of parkeervakken voor fietsen in beide straten.

Fietsparkeren in binnenstad van Groningen

In Groningen is de fiets veruit het populairste vervoersmiddel. Het is goedkoop, snel en makkelijk. Daarbij is fietsen goed voor de gezondheid en is fietsen beter voor (leef)klimaat en milieu dan autorijden. Daarbij neemt een fiets minder ruimte in beslag dan een auto. Kortom, er zijn allerlei voordelen om voor de fiets als vervoersmiddel te kiezen. Niet voor niets dat gemeente Groningen al jaren een verkeersbeleid heeft waarbij fietsen wordt

gestimuleerd. Dit beleid is zo succesvol, dat de fiets nog populairder is geworden. Daarbij is de binnenstad ook aantrekkelijker geworden, waardoor de bestaande fietsparkeerplekken in de binnenstad zeer goed gebruikt worden. Sterker nog, er is een tekort aan fietsparkeermogelijkheden. In de 'Leidraad voor de openbare ruimte van de binnenstad van Groningen' is geconstateerd dat er in totaal 6.000 fietsparkeerplekken op strategische plekken moeten worden toegevoegd. De komende jaren zullen meer fietsenstallingen bijkomen om de forse groei van het aantal fietsen op te vangen. Ook wordt er meer ingezet op gedragsbeïnvloeding en handhaving. De komende maanden wordt u nader geïnformeerd over de te nemen maatregelen omtrent fietsparkeren.

De motie '15 miljoen fietsen op dat hele kleine stukje Vismarkt' draagt bij om het fietsparkeren in de binnenstad beter te faciliteren. Daarbij kan de leefkwaliteit en toegankelijkheid van de Haddingestraat en Pelsterstraat worden verbeterd. In dit procesvoorstel wordt uiteengezet welke stappen ondernomen moeten worden om een deel van de autoparkeerplaatsen om te zetten naar fietsparkeerplaatsen. Hierbij worden ook de risico's en verwachte gebruik van de fietsstallingsplekken voorgelegd.

Situatiebeschrijving gebied Haddingestraat en Pelsterstraat
De Haddingestraat en Pelsterstraat zijn ingericht als éénrichtingsverkeer (uitgezonderd fietsverkeer). De rijrichting is vanaf Gedempt Zuiderdiep richting Vismarkt via de Haddingestraat, Pelsterdwarsstraat en Pelsterstraat. Ter hoogte van de Pelsterdwarsstraat is de parkeergarage 'Parking Centrum'. In deze parkeergarage is de bewaakte fietsenstalling 'Haddingestraat' met een capaciteit van 80 fietsen, elke dag geopend van 8:00 tot 21:30.

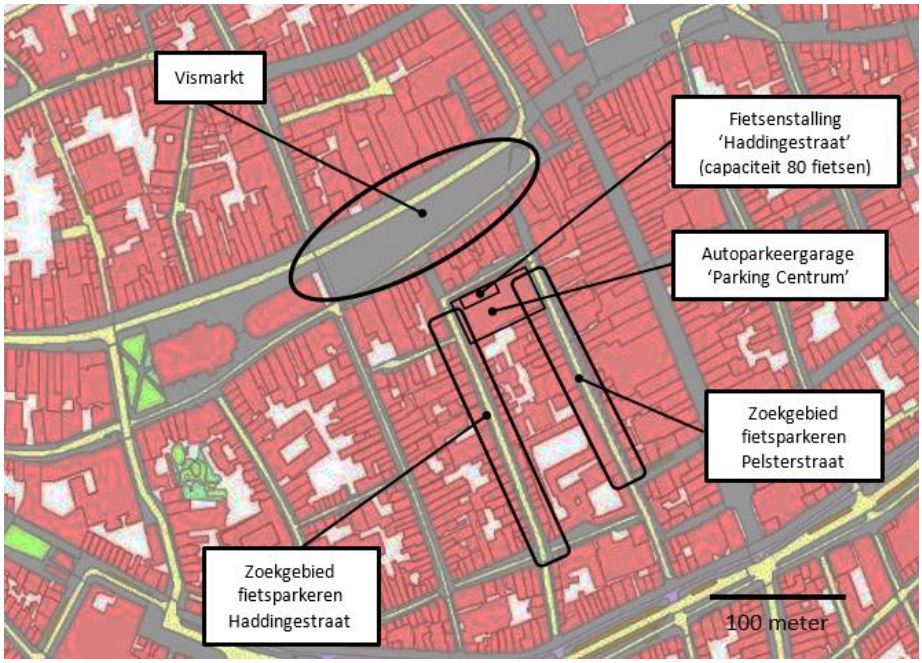

Figuur 2: Gebied Haddingestraat en Pelsterstraat

Het gebied Haddingestraat en Pelsterstraat kenmerkt zich door een mengeling van wonen, enkele winkels en horeca. Met name in de Haddingestraat ligt de nadruk op wonen. Het grote aantal studentwoningen in de Haddingestraat is goed terug te zien in het aantal gestalde fietsen. Aan weerskanten van de straat staan fietsen tegen de gevels en op het trottoir. Er zijn geen fietsstallingsvoorzieningen in de Haddingestraat.

Figuren 3 en 4: Beeld Haddingestraat. Veel gestalde fietsen van bewoners

In de Pelsterstraat wordt ook gewoond, maar niet zo intensief als in de Haddingestraat. Een aantal winkelpanden van de Herestraat hebben een toegang vanaf de Pelsterstraat. Deze toegang wordt met name gebruikt door werknemers winkels Herestraat, die de fiets in de Pelsterstraat stallen. Verder valt op dat niet de hele straat parkeerplaatsen heeft. Soms is dit vanwege een uitritmogelijkheid, andere keer is het onduidelijk waarom geen parkeerplaatsen zijn gerealiseerd. Deze locaties bieden mogelijkheden om fietsparkeervoorzieningen op die plek te realiseren.

Figuren 4 en 6: Beeld Pelsterstraat. Op de linkerfoto is de achterzijde van een winkelpand Herestraat te zien

Fietsenstalling Haddingestraat

De fietsenstalling Haddingestraat wordt matig tot goed gebruikt (gemiddelde bezetting van 70%). Het zijn vooral bewoners en werknemers binnenstad die gebruik maken van deze fietsenstalling. Niet iedereen is bekend met deze fietsenstalling. Mogelijk komt dit doordat de fietsenstalling relatief klein is en daardoor minder opvalt. Wat ook meespeelt is dat de fietsenstalling niet aan een fietsroute ligt. Hierdoor komen weinig fietsers langs de fietsenstalling en is de herkenbaarheid klein.

Straatparkeren Haddingestraat en Pelsterstraat
In de Haddingestraat tussen Nieuwstad en Pelsterdwarsstraat zijn in totaal 20 parkeerplaatsen en één laad- en losplek. In de Pelsterstraat zijn tussen Pelsterdwarsstraat en Kleine Peperstraat in totaal 13 parkeerplaatsen en vier invalideparkeerplaatsen. In de Pelsterdwarsstraat zijn geen parkeerplaatsen.

Het is niet bekend door wie de parkeerplaatsen gebruikt worden. Dat kunnen bewoners zijn met een parkeervergunning, maar ook bezoekers binnenstad of ondernemers met een bedrijfsparkeervergunning. De parkeerplaatsen worden goed gebruikt, met name op marktdagen en zaterdagen zijn de parkeerplaatsen vrijwel continu bezet. Daarmee leveren ze een solide bijdrage aan de omzet van het Parkeerbedrijf.

Kansrijke locaties voor fietsstallingsplekken
Bij het selecteren van kansrijke locaties zijn de volgende uitgangspunten gebruikt:

- De huidige vier invalidenparkeerplaatsen in de Pelsterstraat blijven bestaan;
- De huidige laad- en losplek in de Haddingestraat blijft bestaan. Deze is nodig voor de bedrijfsvoering van winkels en horeca in het gebied;
- De loopafstand van de fietsstallingsplekken naar rand Vismarkt bedraagt maximaal 150 meter;
- Per straat worden 2 parkeerplaatsen omgezet naar fietsparkeren zodat voldoende parkeerplaatsen overblijven voor vergunninghouders;
- Bij goed gebruik kan eventueel snel worden uitgebreid en meerdere parkeerplaatsen omgezet worden naar fietsparkeren;
- De aanleg van de fietsstallingsplekken is snel uitvoerbaar.

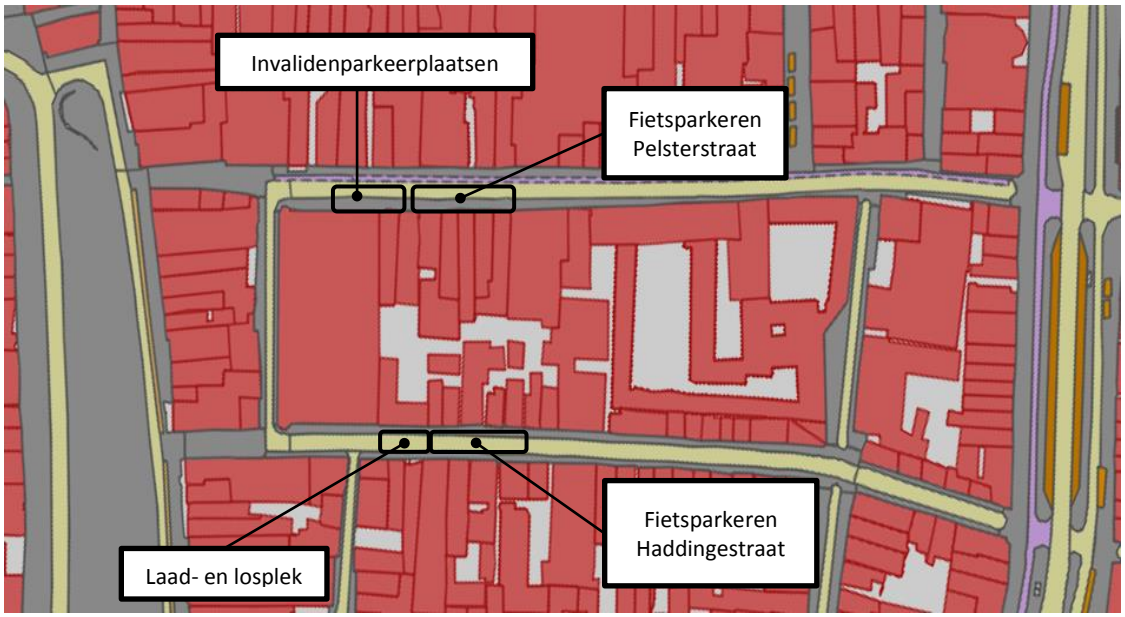

Figuur 7: Kansrijke locaties voor fietsparkeren

De gehanteerde uitgangspunten geven de volgende kansrijke locaties voor het omzetten autoparkeren naar fietsparkeren:

Fietsparkeren Pelsterstraat

- Locatie fietsparkeren: achter de invalidenparkeerplaatsen
- Niet benutte ruimte tussen invalidenparkeerplaatsen en reguliere parkeerplaatsen (16 m)
- Twee parkeerplaatsen omzetten naar fietsparkeren
- Elf parkeerplaatsen resterend
- Afstand middelpunt fietsparkeren – rand Vismarkt: 95 meter
- Capaciteit fietsparkeren: circa 65 fietsen

Fietsparkeren Haddingestraat

- Locatie fietsparkeren: achter de laad- en losplek
- Twee parkeerplaatsen omzetten naar fietsparkeren
- Achttien parkeerplaatsen resterend
- Afstand middelpunt fietsparkeren – rand Vismarkt: 100 meter
- Capaciteit fietsparkeren: circa 30 fietsen

Geen kansrijke locaties

- Voor de ingang van de parkeergarage in de Haddingestraat zijn geen parkeerplaatsen. Dit zou mogelijk plek kunnen bieden voor fietsparkeren, echter is deze ruimte bedoeld als opstelstrook voor de parkeergarage. Omzetten van deze opstelstrook naar fietsparkeren leidt tot verkeersopstoppingen in de Haddingestraat en is daarom geen optie voor fietsparkeren.
- In de Pelsterdwarsstraat zijn geen parkeerplaatsen aanwezig die gebruikt kunnen worden ten behoeve van fietsparkeren. Daarbij is er ook geen ruimte om extra fietsstallingscapaciteit toe te voegen in de Pelsterdwarsstraat.
- De fietsenstalling ‘Haddingestraat’ kan niet worden uitgebreid zonder dat dit consequenties heeft voor de parkeergarage. Dit is een (zeer) kostbare investering.
- De fietsenrekken tussen de Vismarkt en Pelsterdwarsstraat worden goed gebruikt. Het is niet wenselijk om de fietsenrekken te vervangen door fietsvakken om zo een iets hogere stallingscapaciteit te halen. De kans op omvallende fietsen is bij een fietsvak groot, daarbij hebben fietsers behoefte om de fiets ‘aan land’ vast te maken om diefstal te voorkomen.

Verwacht gebruik fietsstallingsvoorzieningen

In de Haddingestraat wonen veel studenten die geen inpandige fietsenberging hebben. Dit uit zich in een hoge fietsparkeerdruk in de Haddingestraat, er staan veel fietsen op het trottoir. Als er fietsstallingsvoorzieningen in de Haddingestraat komen, dan worden deze naar verwachting gebruikt door bewoners. Hoeveel plek in het rek over blijft voor bezoekers binnenstad is moeilijk in te schatten.

Ook de Pelsterstraat heeft al een hoge fietsparkeerdruk. Deze wordt met name veroorzaakt door werknemers binnenstad en in de avonduren bezoekers voor sociëteit De Walrus. Ook hier is de verwachting dat de fietsstallingsvoorzieningen door niet-bezoekers binnenstad wordt gebruikt.

Daarbij is het de vraag hoeverre de fietsstallingsvoorzieningen gevonden en gebruikt gaan worden door de bezoekers binnenstad. Beide straten zijn geen hoofdfietsverbindingen tussen binnenstad en rest van de stad. Ook zijn de fietsstallingsplekken vanaf de Vismarkt niet direct zichtbaar. In een vergelijkbare situatie in de Westerhavenstraat zien we dat de recent geplaatste fietsrekken goed gebruikt worden door bewoners, maar door bezoekers van de binnenstad vrijwel geen gebruik van wordt gemaakt.

Verwachte respons van bewoners en ondernemers
Het opheffen van autoparkeerplaatsen in de binnenstad geeft doorgaans veel onrust. De verwachting is dat dit in deze straten niet anders is: de parkeerdruk in deze straten is relatief hoog, waardoor het nog lastiger wordt om een parkeerplek in deze straten te vinden als er minder parkeerplaatsen zijn. Voor bezoekers is er een alternatief, zij kunnen parkeren in de parkeergarage Centrum. Echter voor bewoners en bedrijven met een parkeervergunning is dit geen alternatief, met een parkeervergunning kan alleen op straat geparkeerd worden.

Voordat parkeerplaatsen worden omgezet naar fietsparkeren wordt aangeraden een inloopbijeenkomst te houden om bewoners van de straten te informeren over de plannen. Dit is een gebruikelijke wijze om bewoners te betrekken bij het opheffen van parkeerplaatsen ten behoeve van fietsparkeren in de binnenstad.

Evaluatie van de fietsstallingsvoorzieningen
De nieuwe fietsstallingsvoorzieningen zullen naar verwachting goed gebruikt worden. Na een jaar wordt geëvalueerd of de fietsparkeervoorzieningen een succes zijn om de fietsparkeervoorzieningen voor langere periode te in te zetten. De fietsstallingsvoorzieningen zijn een succes als de toegankelijkheid voor voetgangers aan de Vismarkt, Haddingestraat en Pelsterstraat is verbeterd, doordat er in die straten minder fietsen buiten de aanwezige fietsstallingsvoorzieningen staan. De fietsparkeerdruk wordt gemeten op een zaterdagmiddag.

Procesvoorstel
Op basis van bovenstaande stellen wij het volgende proces voor:

1. **Inloopbijeenkomst voor bewoners.** Bewoners worden geïnformeerd over het voorstel om parkeerplaatsen om te zetten naar fietsparkeerplekken in de straten. Formeel gezien kan er geen bezwaar worden gemaakt tegen het opheffen van parkeerplaatsen.

2. **Parkeerplaatsen omzetten naar fietsparkeren.** De fietsparkeervoorzieningen krijgen een tijdelijk karakter en worden met lage kosten aangelegd. Mocht uit de evaluatie blijken dat de fietsstallingsplekken matig worden gebruikt en autoparkeerdruk onverminderd hoog is dan kan overwogen worden om de autoparkeerplaatsen terug te brengen.
3. **Monitoren.** Het gebruik van de fietsstallingsplekken wordt een jaar lang gemonitord, evenals de autoparkeerdruk.
4. **Evaluatie.** Na een jaar wordt geëvalueerd: op basis van de monitoring wordt besloten om wel of niet definitief om te zetten naar fietsstallingsplekken en eventueel het aantal fietsparkeerplekken uit te breiden.

Kosten
De verwachte kosten zijn als volgt:

- **Realiseren tijdelijke fietsstallingsvoorzieningen.** Het omzetten van autoparkeerplaatsen naar fietsparkeren wordt geraamd op € 10.000,- en wordt gedekt uit programma Leefkwaliteit.
- **Inkomstenderving parkeren.** Het opheffen van de vier parkeerplaatsen leidt tot structureel lagere opbrengsten in het parkeerbedrijf van circa € 88.000,- eenmalig (gekapitaliseerd voor een periode van 10 jaar). Dit effect wordt verantwoord bij de besluitvorming over de exploitatie van het parkeerbedrijf. Voor de komende jaren moet rekening gehouden worden met andere (grotere) effecten op de exploitatie van het parkeerbedrijf als ook binnen andere herinrichtingsprojecten zoals bijvoorbeeld Bussen over Oost of Kwinkenplein parkeerplaatsen worden opgeheven ten gunste van de kwaliteit en het gebruik van de openbare ruimte.

Planning
Op hoofdlijnen is de planning als volgt:

- Informeren bewoners en bedrijven: begin juni 2019
- Parkeerplaatsen omzetten naar fietsparkeren: augustus 2019
- Monitoren: 1x per kwartaal
- Evaluatie en eventueel uitbreiden fietsparkeerplekken: augustus 2020

Conclusie
De raad heeft het college opgedragen om een deel van de autoparkeerplaatsen in de Haddingestraat en Pelsterstraat op te heffen ten behoeve van fietsparkeerplekken en uiterlijk 1 maart 2019 met een procesvoorstel te komen voor de realisatie van fietsstallingsplekken of parkeervakken voor fietsen in beide straten. Vanwege de coalitieonderhandelingen en portefeuillehouderwisselingen is het niet gelukt om voor 1 maart 2019 met een procesvoorstel te komen.

Er is onderzocht of er mogelijkheden zijn om autoparkeerplaatsen om te zetten naar fietsstallingsplekken in de Haddingestraat en Gelkingestraat. Door

in beide straten twee autoparkeerplaatsen (in totaal vier) om te zetten naar fietsparkeren kunnen totaal circa 95 fietsparkeerplekken toegevoegd worden. Echter verwachten wij niet dat fietsparkeerplekken worden gebruikt door de beoogde doelgroep van de motie, de bezoekers van de binnenstad.

De verwachting is wel dat de nieuwe fietsstallingsplekken worden gebruikt door de bewoners uit de Haddingestraat en bewoners en werknemers in de Gelkingestraat die nu de fietsen op de stoep stallen. Met de fietsstallingsplekken wordt de toegankelijkheid van de Gelkingestraat en Haddingestraat wel verbeterd.

Voor de zomer van 2019 wordt gestart met het informeren van de bewoners en ondernemers in de omgeving van Haddingestraat en Pelsterstraat, zodat in augustus de autoparkeerplaatsen kunnen worden omgezet naar fietsparkeerplaatsen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Diana Starmans

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Bijlagen

Voorbeeld fietsparkeerplek

Voorbeeld van invulling van tijdelijke fietsparkeerplekken voor in Haddingestraat en Pelsterstraat. In de Groningse situatie worden fietsrekken toegevoegd om te voorkomen dat fietsen omvallen en op de rijbaan terecht komen. Bij definitieve invulling van fietsparkeerplekken wordt een permanente, kwalitatief aantrekkelijkere afbakening geïnstalleerd.